

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 18.5.2005
COM(2005) 196 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

**Μία ισχυρότερη εταιρική σχέση ΕΕ-ΗΠΑ και μία περισσότερο ανοικτή αγορά για τον
21ο αιώνα**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. Η «Διακήρυξη ΕΕ-ΗΠΑ για την ενίσχυση της οικονομικής εταιρικής μας σχέσης», όπως συμφωνήθηκε κατά τη διάσκεψη κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ του 2004, καλούσε τους διατλαντικούς εταίρους να αναπτύξουν μία μακροπρόθεσμη στρατηγική για την προώθηση των οικονομικών σχέσεων μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ. Καλούσε επίσης τους εμπλεκόμενους παράγοντες εκατέρωθεν του Ατλαντικού να αξιολογήσουν τις διμερείς οικονομικές σχέσεις και να διερευνήσουν μέσα για την εξάλειψη των φραγμών στο εμπόριο, στις ρυθμίσεις και στις επενδύσεις.
2. Από την πλευρά της, η ΕΕ ξεκίνησε μία δημόσια ανοιχτή διαβούλευση στις 30 Σεπτεμβρίου 2004. Η επιχειρηματική κοινότητα, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις και οι οργανώσεις προστασίας του καταναλωτή, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και άλλες ενδιαφερόμενες ομάδες και μεμονωμένα άτομα κλήθηκαν να παρουσιάσουν τις απόψεις τους για τα εμπόδια που εντοπίζουν κατά την πραγματοποίηση συναλλαγών ή επενδύσεων στις αντίστοιχες αγορές. Επίσης, στο πλαίσιο δύο διασκέψεων που διοργάνωσε η Επιτροπή, δόθηκε η ευκαιρία στα ενδιαφερόμενα μέρη να παρουσιάσουν τις απόψεις τους.
3. Με βάση τα στοιχεία που παρουσίασαν οι εμπλεκόμενοι παράγοντες, η Επιτροπή προσδιόρισε τομείς που πρέπει να εξεταστούν σε συνεργασία με τις ΗΠΑ. Οι πρωτοβουλίες που πρότείνει η Επιτροπή συνιστούν μία δέσμη μέτρων με στόχο να τονωθούν οι εμπορικές συναλλαγές και οι επενδύσεις ΕΕ-ΗΠΑ και αφορούν τρεις τομείς:
 - θέσπιση ρυθμίσεων για μία διατλαντική αγορά·
 - δυναμική της γνώσης και της καινοτομίας·
 - ευφύτερα, ασφαλέστερα σύνορα για ταχύτερες συναλλαγές και επενδύσεις.
4. Όσον αφορά τους μηχανισμούς υλοποίησης, η Επιτροπή προτείνει ένα συνδυασμό δεσμευτικών και μη δεσμευτικών προσεγγίσεων, σε όλους τους τομείς, με στόχο να δοθεί νέα ώθηση και ποιότητα στην οικονομική εταιρική σχέση ΕΕ-ΗΠΑ και παράλληλα να καλυφθεί η δέσμευσή μας για προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Στις προσεγγίσεις αυτές περιλαμβάνεται και η χάραξη μιας φιλόδοξης προσέγγισης για την προώθηση αποτελεσματικότερης συνεργασίας στο ρυθμιστικό τομέα.
5. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση ενδεχόμενων μεταγενέστερων δεσμευτικών δεσμεύσεων θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με την ανακοίνωση για την αξιολόγηση του αντικτύπου¹. Επιπλέον, θα πραγματοποιηθεί αξιολόγηση της βιωσιμότητας

¹ COM(2002) 276.

σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για τις προτάσεις της Επιτροπής που απορρέουν από την παρούσα ανακοίνωση και απαιτούν εντολή από το Συμβούλιο.

6. Στην ανακοίνωση διατυπώνονται επίσης ορισμένες προτάσεις για την ενίσχυση της ευρύτερης πολιτικής δομής της διατλαντικής εταιρικής σχέσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	5
2.	Ιστορικό.....	5
3.	Πρωτοβουλίες για μια αποτελεσματικότερη διατλαντική αγορά	7
3.1.	Ρυθμίσεις για μια διατλαντική αγορά	7
3.1.1.	Συνεργασία για την ρυθμιστική πολιτική	7
3.1.2.	Διευκόλυνση των επενδύσεων	9
3.1.3.	Πολιτική ανταγωνισμού και επιβολή της.....	10
3.1.4.	Δημόσιες συμβάσεις.....	10
3.1.5.	Αερομεταφορές	11
3.1.6.	Υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών και ναυτιλιακά θέματα.....	11
3.1.7.	Χρηματοπιστωτικές αγορές	12
3.1.8.	Ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων	12
3.1.9.	Αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων	13
3.2.	Η δυναμική της γνώσης και της καινοτομίας	13
3.2.1.	Νέες τεχνολογίες.....	13
3.2.1.1.	Τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ): ρυθμίσεις για την καινοτομία.....	13
3.2.1.2.	Διάστημα.....	14
3.2.2.	Διανοητική ιδιοκτησία	14
3.2.3.	Έρευνα και Ανάπτυξη.....	15
3.2.4.	Ενέργεια	15
3.2.5.	Εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση	15
3.3.	Ευφρεστέρα και ασφαλέστερα σύνορα για ταχύτερες συναλλαγές και επενδύσεις ..	16
4.	Υλοποίηση των οικονομικών στόχων.....	17
4.1.	Τα μέσα πολιτικής.....	18
5.	Η ευρύτερη δομή των σχέσεων ΕΕ-ΗΠΑ	19
5.1.	Η νέα διατλαντική ατζέντα (ΝΔΑ) – μία ανεξάρτητη αξιολόγηση	19
5.2.	Να δοθεί στις σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ ο πολιτικός χαρακτήρας που συνάδει με τις φιλοδοξίες μας.....	20
6.	Συμπεράσματα και συστάσεις.....	22

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ανακοίνωση, βασισμένη στη “Διακήρυξη ΕΕ-ΗΠΑ για την ενίσχυση της οικονομικής μας εταιρικής σχέσης” (εφεξής, “Διακήρυξη Dromoland”) που συμφωνήθηκε κατά τη διάσκεψη κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ του 2004, περιέχει μία δέσμη προτεινόμενων πρωτοβουλιών με στόχο να προωθηθούν το εμπόριο και οι επενδύσεις μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ. Οι πρωτοβουλίες αυτές καλύπτουν τη συνεργασία στον τομέα των ρυθμίσεων, των υπηρεσιών, (περιλαμβανομένων και των αερομεταφορών και των χρηματοπιστωτικών αγορών), των επενδύσεων, του ανταγωνισμού, των δημοσίων συμβάσεων, της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών, καθώς και της διασύνδεσης εμπορίου/ασφάλειας. Προτείνεται ένα πλαίσιο που δεσμεύει αμφοτέρους τους εταίρους να εκπονήσουν τα αναγκαία μέτρα για την τήρηση των αναλαμβανόμενων δεσμεύσεων, σε όλους τους τομείς, με στόχο να δοθεί νέα ώθηση και ποιότητα στην οικονομική εταιρική σχέση ΕΕ-ΗΠΑ και να καθιερωθεί συνεργασία για τη δημιουργία μιας διατλαντικής αγοράς χωρίς φραγμούς. Στόχος είναι επίσης να δοθούν στις αντίστοιχες ρυθμιστικές αρχές τα αναγκαία μέσα για να προωθήσουν τη συνεργασία και να εμποδίσουν την εμφάνιση ρυθμιστικών προβλημάτων. Η πολιτική εποπτεία θα είναι επωφελής καθώς θα εξασφαλίσει ότι τηρούνται οι δεσμεύσεις για επίτευξη αποτελεσμάτων. Η Επιτροπή προτείνει κατά συνέπεια να συμφωνηθεί, κατά τη διάσκεψη κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ του 2005, μία οικονομική διακήρυξη για την έναρξη των εργασιών στους ανωτέρω τομείς. Πρέπει επίσης να διατηρηθεί η δυνατότητα προώθησης ορισμένων από τις δεσμεύσεις αυτές μέσω δεσμευτικών συμφωνιών. Η παρούσα ανακοίνωση διατυπώνει επίσης ορισμένες προτάσεις για την ενίσχυση της ευρύτερης πολιτικής δομής της διατλαντικής εταιρικής σχέσης.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Οι οικονομικές σχέσεις αποτελούν τα θεμέλια της ευρύτερης σχέσης ΕΕ-ΗΠΑ, της οποίας το πεδίο διευρύνεται συνεχώς. Η ποιότητα της σχέσης αυτής διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία των προϋποθέσεων που επέτρεψαν στις διατλαντικές πολιτικές σχέσεις να ανθίσουν τις τελευταίες δεκαετίες.

Οι αρχηγοί κρατών κατά τη διάσκεψη κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ του Dromoland το 2004 συμφώνησαν να αναζητήσουν μέσα συνεργασίας και βέλτιστες πρακτικές για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της απασχόλησης και της καινοτομίας, και ζήτησαν από τους εμπλεκόμενους φορείς εκατέρωθεν του Ατλαντικού να διατυπώσουν προτάσεις για τον τρόπο προώθησης της διατλαντικής οικονομικής ολοκλήρωσης. Στόχος τους ήταν να υιοθετήσουν κατά τη διάσκεψη κορυφής του 2005 μία μακροπρόθεσμη στρατηγική για τη βελτίωση της οικονομικής σχέσης ΕΕ-ΗΠΑ. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2004, και για διάστημα τριών μηνών, οι εμπλεκόμενοι φορείς της ΕΕ συμμετείχαν σε σχετικές διαβουλεύσεις. Τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν περιέχουν ορισμένες εποικοδομητικές ιδέες. Οι περισσότερες εξ αυτών επικεντρώνονται στην ανάγκη εξάλειψης των μη δασμολογικών φραγμών, και ειδικότερα αφορούν τις ρυθμίσεις στον τομέα του

εμπορίου και της ασφάλειας¹. Σύμφωνα με τους ίδιους αυτούς φορείς, η προώθηση της ατζέντας της Λισσαβόνας θεωρείται προαπαιτούμενο για την αναζωογόνηση της διατλαντικής οικονομικής σχέσης. Η παρούσα ανακοίνωση περιέχει προτάσεις για μία κοινή στρατηγική ΕΕ-ΗΠΑ με στόχο την ενίσχυση της οικονομικής ολοκλήρωσης και λαμβάνει επίσης υπόψη επιλογές για την ενίσχυση των πολιτικών δομών που διέπουν τις σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ.

Οι εμπορικές και επενδυτικές σχέσεις μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ είναι οι σημαντικότερες παγκοσμίως. Το 2003, ο συνολικός όγκος των συναλλαγών ΕΕ-ΗΠΑ σε εμπορεύματα και υπηρεσίες ανήλθε συνολικά στα 600 δισ. ευρώ. Αν και οι διαφορές σε θέματα εμπορίου δεν λείπουν, η πραγματικότητα είναι ότι επηρεάζουν ποσοστό χαμηλότερο του 2% του προαναφερθέντος όγκου συναλλαγών. Ένα συνεχώς εντονότερο χαρακτηριστικό των οικονομικών σχέσεων ΕΕ-ΗΠΑ είναι οι πολύ εκτεταμένες ροές άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) και προς τις δύο κατευθύνσεις. Το 2003, οι ροές αυτές ανήλθαν σε 1,4 τρις. ευρώ σε συνολικά αποθέματα αμφίδρομων επενδύσεων (766 δισ. ευρώ ΑΞΕ της ΕΕ στις ΗΠΑ και περίπου 640 δισ. ευρώ ΑΞΕ των ΗΠΑ στην Ευρώπη). Περίπου 14 εκατομμύρια θέσεις απασχόλησης στην ΕΕ και στις ΗΠΑ εξαρτώνται από τις διατλαντικές εμπορικές σχέσεις. Πρέπει να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα μέσω της μείωσης του κόστους των εισροών των επιχειρήσεων, της προώθησης της ρυθμιστικής συνεργασίας σε διεθνές επίπεδο, της τήρησης των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και της συνεργασίας για το άνοιγμα των αγορών τρίτων χωρών.

Παρά την έκταση των διμερών οικονομικών σχέσεων, πολλοί παράγοντες εξακολουθούν να παρεμποδίζουν το εμπόριο και τις επενδύσεις². Ένα βελτιωμένο ρυθμιστικό πλαίσιο θα βοηθήσει σημαντικά την ενίσχυση των σχέσεων αυτών και την ανάπτυξη εμπορικών ευκαιριών. Κατ' αρχάς, το κόστος που προκύπτει από τους ρυθμιστικούς φραγμούς σε πολλούς τομείς παραμένει σημαντικό. Η σταδιακή εξάλειψη των φραγμών αυτών θα μπορούσε να οδηγήσει σε μεγαλύτερα τομεακά οφέλη τόσο υπέρ των επιχειρήσεων όσο και των καταναλωτών. Δεύτερον, πρέπει να στηρίζουμε τα θεμέλια της ανάπτυξης και της καινοτομίας, προωθώντας την ανάπτυξη και την ολοκλήρωση των οικονομιών μας που βασίζονται στη γνώση. Τρίτον, τόσο η ΕΕ όσο και οι ΗΠΑ βρίσκονται αντιμέτωπες με σοβαρές εσωτερικές και εξωτερικές οικονομικές προκλήσεις. Οι ΗΠΑ παρουσιάζουν υψηλό δημοσιονομικό και εμπορικό έλλειμμα, ενώ η ΕΕ έχει να αντιμετωπίσει τους απογοητευτικούς αναπτυξιακούς της ρυθμούς. Τέλος, τόσο η ΕΕ όσο και οι ΗΠΑ είναι εκτεθειμένες στις συνεχώς εντονότερες ανταγωνιστικές πιέσεις που ασκούν οι ραγδαία αναπτυσσόμενες οικονομίες, όπως η Κίνα και η Ινδία.

Η ΕΕ ανταποκρίθηκε στις προκλήσεις αυτές μέσω της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβόνας, η οποία προβλέπει μεγαλύτερη ολοκλήρωση και μία νέα ώθηση της σύγκλισης στον ρυθμιστικό και διοικητικό τομέα σε διεθνές επίπεδο³, με παράλληλη

¹ Βλέπε δικτυακό τόπο για τις συνεισφορές των εμπλεκόμενων φορέων http://europa.eu.int/comm/external_relations/us/consultation/results/index.htm.

² Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τους φραγμούς των ΗΠΑ στο εμπόριο και τις επενδύσεις, 2004 – βλέπε δικτυακό τόπο http://trade-info.cec.eu.int/doclib/docs/2005/march/tradoc_121929.pdf.

³ Η ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της 2.02.2005, “Συνεργασία για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση – Νέο ξεκίνημα για τη στρατηγική της Λισσαβόνας”

διατήρηση του μακροπρόθεσμου στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης. Η ισχυροποίηση της οικονομικής σχέσης ΕΕ-ΗΠΑ εξυπηρετεί ως εκ τούτου τον ευρύτερο στόχο της προώθησης της απασχόλησης, της ανάπτυξης και της καινοτομίας, με παράλληλη τόνωση των συναλλαγών και των επενδύσεων. Ορισμένα από τα θέματα αυτά αφορούν τη βιώσιμη ανάπτυξη σε όλες τις διαστάσεις της (π.χ. περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική διάσταση). Η βιώσιμη ανάπτυξη πρέπει κατά συνέπεια να κατέχει εξέχουσα θέση στο πλαίσιο της οικονομικής εταιρικής σχέσης ΕΕ-ΗΠΑ.

Η σύναψη του αναπτυξιακού προγράμματος της Ντόχα στο πλαίσιο του ΠΟΕ αποτελεί την πρώτη προτεραιότητα για τη βιώσιμη παγκόσμια ανάπτυξη. Η ΕΕ και οι ΗΠΑ συνεργάζονται στενά για τον σκοπό αυτό. Μία συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών ΕΕ-ΗΠΑ (ΣΕΣ) θα υπονόμει την πολυμερή αυτή προτεραιότητα. Ο ΠΟΕ είναι το κατάλληλο φόρουμ για τη διαπραγμάτευση των δασμολογικών μειώσεων. Οι διμερείς οικονομικές πρωτοβουλίες μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ πρέπει να είναι συμπληρωματικές της διαδικασίας του ΠΟΕ και να εξετάζουν τους σημαντικότερους φραγμούς, που κατά βάση είναι ρυθμιστικού χαρακτήρα. Μία ΣΕΣ μεταξύ ΕΕ-ΗΠΑ δεν θα μπορούσε να επιλύσει το βασικό αυτό πρόβλημα των οικονομικών σχέσεων ΕΕ-ΗΠΑ.

Αν και τα μακροοικονομικά ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος ΕΕ και ΗΠΑ συζητούνται στο πλαίσιο διάφορων πολυμερών φόρα, μία διμερής ανταλλαγή απόψεων για τα θέματα αυτά θα συνέβαλε στην ανάπτυξη κοινά αποδεκτής ανάλυσης, και με τον τρόπο αυτό θα ενίσχυε την γενικότερη εταιρική σχέση ΕΕ-ΗΠΑ και θα διευκόλυνε τη συναίνεση σε μακροοικονομικά ζητήματα στο πλαίσιο πολυμερών φόρα.

3. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ ΔΙΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

3.1. Ρυθμίσεις για μια διατλαντική αγορά

3.1.1. Συνεργασία για την ρυθμιστική πολιτική

Με την επέκταση της διατλαντικής οικονομίας, καθίσταται όλο και σαφέστερο ότι δεν είναι πλέον δυνατό να ικανοποιούνται τα αιτήματα για δικαιότερο ανταγωνισμό και για υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών και του περιβάλλοντος χωρίς παράλληλα να διευρύνονται και οι ορίζοντες του ρυθμιστικού τομέα. Η συνειδητοποίηση αυτή οδήγησε σε συχνότερες και εντατικότερες επαφές μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών της ΕΕ και των ΗΠΑ, περιλαμβανομένων και των αρχών ανταγωνισμού. Οι επαφές αυτές είναι σημαντικές δεδομένου ότι ρυθμίσεις που παρουσιάζουν κενά μπορούν να προκαλέσουν στρεβλώσεις, ακόμη και ζημίες, στην

αναφέρει, υπό τον τίτλο “Μεγέθυνση και απασχόληση: η παγκόσμια διάσταση” (σελ. 19): “Πρέπει να υπάρξει μία νέα δυναμική όσον αφορά τη ρυθμιστική και διοικητική σύγκλιση σε διεθνές επίπεδο, ειδικότερα στο πλαίσιο των διατλαντικών εμπορικών σχέσεων. Διασφαλίζοντας την ευρύτερη δυνατή σύγκλιση των προτύπων σε διεθνές επίπεδο – είτε με τους κυριότερους εμπορικούς μας εταίρους όπως οι ΗΠΑ ή με ταχέως αναπτυσσόμενες αγορές στην Ασία όπως η Κίνα και η Ινδία, είτε με άλλες χώρες που γειτνιάζουν με την ΕΕ – δημιουργούμε δυνατότητες για σημαντική μείωση του κόστους και αύξηση της παραγωγικότητας. Η Επιτροπή θα επιδιώξει δυναμικά την υλοποίηση της Ατζέντας αυτής.” - COM(2005) 24.

οικονομία. Ωστόσο, η δημοκρατική νομιμότητα και η λογοδοσία επιβάλλουν τη διατήρηση της ρυθμιστικής αυτονομίας και των υψηλότερων δυνατών προδιαγραφών σε θέματα υγείας, ασφάλειας, προστασίας του περιβάλλοντος και των καταναλωτών.

Είναι ευρέως παραδεκτό ότι η διατλαντική αγορά σε γενικές γραμμές λειτουργεί ομαλά· το γεγονός αυτό αποδεικνύεται απλώς και μόνο από τον όγκο των ημερήσιων ροών εμπορευμάτων και κεφαλαίων. Ωστόσο, σε ορισμένους τομείς πρέπει να ενισχυθούν ο διάλογος και η συνεργασία, ειδικότερα πριν από τη θέσπιση ρυθμίσεων, προκειμένου να αποφεύγονται αποκλίσεις ως προς την προσέγγιση της ΕΕ και των ΗΠΑ, με αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους και την παρεμπόδιση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων, χωρίς παράλληλα να εξυπηρετούν τους καταναλωτές, τις επιχειρήσεις ή άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

Αν και η συνεργασία ΕΕ-ΗΠΑ στον ρυθμιστικό τομέα είναι πολύ επιτυχημένη, εξακολουθούν ωστόσο να υπάρχουν ορισμένα προβλήματα. Η πρόκληση έγκειται στο να εξευρεθεί τρόπος συνεργασίας ο οποίος θα εμφυσά στις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές την πεποίθηση ότι, αν και οι ενέργειές τους έχουν κατά κύριο λόγο ως αποδέκτες τους υπηκόους του κράτους τους, ωστόσο παράλληλα νομοθετούν και για μία διατλαντική αγορά.

Στις πρόσφατες πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ ρυθμιστικών αρχών συγκαταλέγονται και οι κατευθυντήριες γραμμές ΕΕ-ΗΠΑ για τη ρυθμιστική συνεργασία και διαφάνεια, που εκπονήθηκαν το 2002. Μία συστηματικότερη προσέγγιση του θέματος αποτελεί ο οδικός χάρτης για τη συνεργασία ΕΕ-ΗΠΑ στον ρυθμιστικό τομέα, που εκπονήθηκε τον Ιούνιο 2004. Τα προαιρετικά αυτά μέσα καλύπτουν τα βιομηχανικά προϊόντα. Αντιπροσωπεύουν ένα βήμα προς τα εμπρός, δεδομένου ότι οδήγησαν σε συνεργασία σε διάφορους τομείς, καθότι έγινε περισσότερο αισθητή η ανάγκη ενίσχυσης της ρυθμιστικής συνεργασίας ΕΕ-ΗΠΑ, και έτυχαν θετικής αποδοχής από τα εμπλεκόμενα μέρη. Ωστόσο, τα μέσα αυτά εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται από έλλειψη προβολής. Η ουσιαστική τους εφαρμογή εξαρτάται συχνά από την προτεραιότητα που δίδεται στους διαθέσιμους πόρους ή από τη φύση των εντολών και εξουσιοδοτήσεων στον τομέα των ρυθμίσεων. Κατά συνέπεια, ο βαθμός δέσμευσης για συνεργασία ποικίλλει σημαντικά μεταξύ ρυθμιστικών αρχών.

Βάσει αυτών, αποδεικνύεται ότι είναι αναγκαίο να υπάρχει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο πολιτικής στήριξης, να συσταθεί ένας μηχανισμός προγραμματισμού ώστε να εντοπίζονται οι τομείς που χρειάζονται τη μεγαλύτερη πρόοδο, και να διατυπώνονται σε τακτική βάση επαρκείς στόχοι και προτεραιότητες. Η πείρα που έχει συσσωρευθεί από τους διαλόγους που πραγματοποιήθηκαν σε θέματα ρυθμίσεων μέχρι τώρα, σε ένα φάσμα τομέων, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν μπορεί να εφαρμοστεί ένα “ενιαίο μοντέλο για όλες τις περιπτώσεις” και ότι απαιτείται κάποιου βαθμού ευελιξία, καθώς ορισμένοι διάλογοι λειτουργούν ήδη ικανοποιητικά. Με βάση την πείρα που έχει αποκτηθεί μέχρι τώρα, η ΕΕ και οι ΗΠΑ πρέπει να πραγματοποιήσουν ένα φιλόδοξο ποιοτικό βήμα προς την ενίσχυση της ρυθμιστικής τους συνεργασίας. Κατά τη διαδικασία αυτή, πρέπει να διατηρηθεί μία τομεακή προσέγγιση και να χρησιμοποιηθεί το πλήρες φάσμα των διαθέσιμων μεθόδων, τουτέστιν, από την ανταλλαγή πληροφοριών και την οικοδόμηση εμπιστοσύνης μέχρι την εφαρμογή δεσμευτικών προσεγγίσεων που προϋποθέτουν νομοθετικές αλλαγές.

Μία ενισχυμένη προσέγγιση προϋποθέτει:

- βελτίωση της συνεργασίας σε προηγούμενο στάδιο, περιλαμβανομένων και των ακόλουθων βασικών στοιχείων:
 - (α) έγκαιρη ανταλλαγή των ετήσιων προγραμμάτων εργασίας μεταξύ της Επιτροπής και των ρυθμιστικών αρχών των ΗΠΑ·
 - (β) μία “ανοικτή γραμμή επικοινωνίας ρυθμιστικών αρχών” που θα χρησιμοποιείται όταν ένα μέρος ζητά διαβούλευση για νέες ρυθμιστικές πρωτοβουλίες που σχεδιάζει το άλλο μέρος και οι οποίες θα μπορούσαν ενδεχομένως να θίξουν ζωτικά του συμφέροντα·
 - (γ) εντοπισμός των τομέων στους οποίους η συνεργασία παρουσιάζει τις μεγαλύτερες πιθανότητες να οδηγήσει σε αυξημένα οικονομικά οφέλη·
 - (δ) διαβούλευση στο πλαίσιο διεθνών φορέων θέσπισης προδιαγραφών στο στάδιο εκπόνησης των νέων προδιαγραφών ή πρωτοβουλιών πολιτικής·
 - (ε) ενθάρρυνση των αναλογικών αξιολογήσεων για τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις πέραν των συνόρων των αντίστοιχων μερών·
 - (στ) ανταλλαγή και ανάπτυξη των βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την ανάλυση κινδύνων στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών και του περιβάλλοντος, με παράλληλη συνεκτίμηση της αρχής της προφύλαξης·
 - (ζ) συμπληρωματικά μέτρα για να προωθηθεί μία καλύτερη κατανόηση των ρυθμιστικών πρακτικών αμοτέρων των μερών και μία αποτελεσματικότερη και συνεπέστερη εφαρμογή των ρυθμιστικών προσεγγίσεων και μέσων. Ενδεχομένως, συγκαταλέγεται η ανταλλαγή των βέλτιστων γενικών ρυθμιστικών πρακτικών που διέπουν, για παράδειγμα, τις διατάξεις περί διαφάνειας και δημόσιας διαβούλευσης.
- αναγνώριση της αρχής σύμφωνα με την οποία οι ρυθμίσεις και οι προδιαγραφές, αν και διαφορετικές μεταξύ τους, παρέχουν ισοδύναμα επίπεδα προστασίας και ποιότητας·
- ανάπτυξη κοινών προδιαγραφών, όπου κρίνεται σκόπιμο.

3.1.2. Διευκόλυνση των επενδύσεων

Παρά τη μεγάλη σημασία των επενδυτικών ροών στο πλαίσιο των οικονομικών σχέσεων ΕΕ-ΗΠΑ, οι ΗΠΑ εξακολουθούν να εφαρμόζουν ανώμαλους περιορισμούς όσον αφορά την ιδιοκτησία, οι οποίοι υπερβαίνουν το ελάχιστο επίπεδο που απαιτείται για λόγους ασφαλείας. Στον τομέα των αερομεταφορών, η κατάργηση των περιορισμών στη λήψη συμμετοχών από αλλοδαπούς εκατέρωθεν του Ατλαντικού θα βοηθήσει τους μεταφορείς να έχουν καλύτερη πρόσβαση στο διεθνές κεφάλαιο, γεγονός που με τη σειρά του θα συμβάλει στην προώθηση των παγκόσμιων μεταφορών, της οικονομικής ανάπτυξης, της ανταγωνιστικής αποτελεσματικότητας, του ανταγωνισμού και των συμφερόντων των καταναλωτών.

Γενικότερα, οι εταιρείες της ΕΕ ανησυχούν επίσης για το ότι οι διαδικασίες ελέγχου και γνωστοποίησης που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της επιτροπής για τις ξένες επενδύσεις στις ΗΠΑ (CFIUS), όπως και η αναλυτική εξέταση του ευαίσθητου προσωπικού, προβλέπουν υπερβολικά πολλές απαιτήσεις όσον αφορά την εποπτεία και την εταιρική διακυβέρνηση. Η ΕΕ πρέπει να επιδιώξει την κατάργηση εκ μέρους των ΗΠΑ των περιορισμών που εξακολουθούν να ισχύουν όσον αφορά την ιδιοκτησία, οι οποίοι πρέπει να αντικατασταθούν με απλουστευμένες, λογικές και αναλογικές απαιτήσεις γνωστοποίησης μέσω, εφόσον κριθεί αναγκαίο, δεσμευτικών διατάξεων.

Ένα άλλο ζήτημα είναι να προωθηθεί στις ΗΠΑ η μεταρρύθμιση των διατάξεων περί αδιοπρακτικής ευθύνης – ένα ζήτημα μεγάλου ενδιαφέροντος για τους ευρωπαίους επενδυτές, για τους οποίους η ασάφεια στις απαιτήσεις για ζημία συνιστά σημαντικό στοιχείο αβεβαιότητας κατά την πραγματοποίηση επενδύσεων στις ΗΠΑ.

3.1.3. Πολιτική ανταγωνισμού και επιβολή της

Δεδομένου ότι οι οικονομίες της ΕΕ και των ΗΠΑ καθίστανται όλο και περισσότερο αλληλοσυνδεόμενες, οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές από τη μία πλευρά του Ατλαντικού έχουν όλο και μεγαλύτερες επιπτώσεις στην άλλη πλευρά, σε όρους πολιτικής ανταγωνισμού. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι αρχές ανταγωνισμού των ΗΠΑ συνεργάζονται στενά στο πλαίσιο των συμφωνιών του 1991 και του 1998, συντονίζοντας μέτρα επιβολής και ανταλλάσσοντας μη εμπιστευτικές πληροφορίες. Όσον αφορά τα διεθνή καρτέλ που υπόκεινται σε κοινές έρευνες, η έλλειψη πλαισίου που θα επέτρεπε την ανταλλαγή εμπιστευτικών πληροφοριών μπορεί να παρεμποδίσει την αποτελεσματική συνεργασία. Η ΕΕ και οι ΗΠΑ πρέπει να διερευνήσουν τρόπους ώστε να υπερνικήσουν τα εμπόδια για μια τέτοια ανταλλαγή πληροφοριών.

3.1.4. Δημόσιες συμβάσεις

Το άνοιγμα των αγορών δημοσίων συμβάσεων μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ θα αυξήσει την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης και θα δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για τις κοινοτικές επιχειρήσεις (περιλαμβανομένων και των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων - ΜΜΕ). Αν και η συμφωνία του ΠΟΕ για τις δημόσιες συμβάσεις αυξάνει σημαντικά τις ευκαιρίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων για τις δύο πλευρές, οι ΗΠΑ παρουσίαζαν πάντα απροθυμία για τη βελτίωση της κατάστασης. Οι δράσεις “Αγοράστε Αμερικανικά” (“Buy America”), ο νόμος για τις μικρές επιχειρήσεις (“Small Business Act”) και οι προτιμήσεις σε κρατικό επίπεδο είναι ορισμένες από τις ενέργειες που σύμφωνα με τις εταιρείες της ΕΕ παρεμποδίζουν σε μεγάλο βαθμό την πρόσβαση στην αγορά.

Για να διορθωθεί η κατάσταση αυτή, πρέπει οι σχέσεις με τις ΗΠΑ στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων να εξεταστούν σε αμοιβαία βάση, περισσότερο προσανατολισμένη στη ΣΔΣ. Πρέπει επίσης να εκπονηθούν, με βάση την παρελθούσα εμπειρία, συνοδευτικά μέτρα που θα βελτιώσουν την αμοιβαία πρόσβαση στις προσκλήσεις υποβολής προσφορών, περιλαμβανομένης και της προώθησης της χρησιμοποίησης της ηλεκτρονικής υποβολής προσφορών και στις δύο πλευρές.

Επιπλέον, η ΕΕ και οι ΗΠΑ πρέπει να ενισχύσουν τον συντονισμό και τη συνεργασία με σκοπό να σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος στο πλαίσιο των πολυμερών διαπραγματεύσεων σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις: αναθεώρηση της συμφωνίας ΣΔΣ (κείμενο και πεδίο εφαρμογής), επέκταση της συμμετοχής στη συμφωνία αυτή και διαπραγμάτευση μιας πολυμερούς συμφωνίας για τις δημόσιες συμβάσεις στον τομέα των υπηρεσιών στο πλαίσιο της GATS.

3.1.5. Αερομεταφορές

Οι διαπραγματεύσεις για μία συνολική συμφωνία ΕΕ-ΗΠΑ στον τομέα των αερομεταφορών αποτελούν μία πρώτης τάξεως ευκαιρία για την ενίσχυση των διατλαντικών σχέσεων. Οι αεροπορικές υπηρεσίες διέπονται τη στιγμή αυτή από ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που αντανάκλα το πολιτικό και τεχνολογικό τοπίο της δεκαετίας του '40. Με μία νέα συμφωνία θα μπορούσαν να δημιουργηθούν νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες τόσο για τους αερομεταφορείς των ΗΠΑ όσο και της ΕΕ και θα προέκυπταν τεράστια οικονομικά οφέλη (κέρδος καταναλωτών της τάξης των 5 δισ. δολαρίων ετησίως, επιπλέον επιβάτες της τάξης των 17 εκατομμυρίων ετησίως, νέες θέσεις απασχόλησης εκατέρωθεν του Ατλαντικού). Μία συνολική συμφωνία ΕΕ-ΗΠΑ θα αποτελούσε μία ισχυρή οικονομική και νομική βάση για τις διατλαντικές αερομεταφορές. Η στιγμή είναι ώριμη για τη συνέχιση των διαπραγματεύσεων, με επίκεντρο τα σημαντικά οφέλη για την ευρύτερη διατλαντική οικονομία. Οι διαπραγματεύσεις αυτές πρέπει να διεξαχθούν βάσει του σχεδίου συμφωνίας που παρουσιάστηκε τον Ιούνιο 2004. Πρέπει επίσης να σημειωθεί πρόοδος σε βασικούς τομείς οι οποίοι διέπονται από τη συμφωνία: συνεργασία στον τομέα των ρυθμίσεων (κυρίως όσον αφορά την ασφάλεια, τις κρατικές ενισχύσεις και τον ανταγωνισμό) και των δικαιωμάτων κυκλοφορίας. Η κυβέρνηση των ΗΠΑ εξετάζει τη στιγμή αυτή το βασικό ζήτημα των ρυθμίσεων σχετικά με την ιδιοκτησία και τον έλεγχο των αερομεταφορών των ΗΠΑ.

3.1.6. Υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών και ναυτιλιακά θέματα

Οι θαλάσσιες μεταφορές διευκολύνουν σημαντικά το παγκόσμιο και διατλαντικό εμπόριο. Το θαλάσσιο εμπόριο αντιπροσωπεύει το 90% του συνολικού παγκόσμιου εμπορίου (κατ' όγκο), και αρκετά μεταφερόμενα είδη – όπως τα εμπορευματοκιβώτια – παρουσιάζουν συνεχείς ετήσιους διψήφιους ρυθμούς αύξησης. Η ναυπηγική βιομηχανία της ΕΕ και των ΗΠΑ είναι από μόνες τους μεγάλης οικονομικής σημασίας αλλά και ζωτικής σημασίας για το παγκόσμιο εμπόριο. Οι περιοριστικές πολιτικές υπονομεύουν την οικονομική πρόοδο και την επέκταση του παγκόσμιου εμπορίου. Για το λόγο αυτό, είναι αναγκαίο να καθοριστεί το νομοθετικό πλαίσιο για τον ναυτιλιακό τομέα, ειδικότερα όσον αφορά τα μέτρα ασφάλειας για τα οποία απαιτείται στενότερη συνεργασία.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ξεκινήσει τη διαδικασία εκπόνησης μιας συνολικής ναυτιλιακής πολιτικής, ενώ η κυβέρνηση των ΗΠΑ ενέκρινε τον Δεκέμβριο 2004 ένα σχέδιο νόμου για τις θάλασσες (“Ocean Action”) ανταποκρινόμενη στην έκθεση της επιτροπής των ΗΠΑ για την θαλάσσια πολιτική, του Σεπτεμβρίου 2004. Η συνεργασία στον τομέα αυτό θα μπορούσε να ενισχυθεί περαιτέρω και πρέπει να περιλαμβάνει θέματα όπως η διεθνής διακυβέρνηση των θαλασσών και το δίκαιο της θαλάσσης, η ανταλλαγή πληροφοριών, η έρευνα, η θαλάσσια ασφάλεια και η περιβαλλοντική προστασία καθώς και η βιώσιμη εκμετάλλευση των θαλασσών και των πόρων τους.

3.1.7. Χρηματοπιστωτικές αγορές

Η πρόσβαση στο κεφάλαιο είναι θεμελιώδους σημασίας για τις επενδύσεις και την καινοτομία. Ήδη, οι χρηματοπιστωτικές αγορές της ΕΕ και των ΗΠΑ είναι σε μεγάλο βαθμό ενοποιημένες, με αποτέλεσμα σημαντικές διασταυρούμενες επενδύσεις και ροές κεφαλαίων. Ωστόσο, είναι αναγκαία μία περαιτέρω ενοποίηση. Μία ουσιαστική ενοποίηση των χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ και των ΗΠΑ θα μπορούσε να οδηγήσει σε μείωση κατά 60% του κόστους των εμπορικών συναλλαγών εκατέρωθεν του Ατλαντικού, με συνέπεια αύξηση κατά 50% του όγκου των συναλλαγών και μείωση κατά 9% του κόστους του μετοχικού κεφαλαίου. Αντίστροφα, οι αποκλίσεις μεταξύ ρυθμίσεων, τουτέστιν η ρυθμιστική πολυμορφία μεταξύ εθνικών νομοθεσιών, προκαλούν σημαντικές οικονομικές αρνητικές συνέπειες. Σε ορισμένους τομείς, όπως ο ασφαλιστικός τομέας των ΗΠΑ, εξακολουθούν να ισχύουν παραδοσιακοί φραγμοί της αγοράς.

Η ΕΕ και οι ΗΠΑ είναι πεπεισμένες ότι πρέπει να αυξηθούν η σύγκλιση και η αποδοχή της λειτουργικής ισοδυναμίας σε βασικούς τομείς, όπως, τα λογιστικά και ελεγκτικά πρότυπα, οι απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας για τις τράπεζες και οι όροι-πλαίσιο για τις τραπεζικές και άλλες χρηματοπιστωτικές αγορές, κυρίως τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους. Στο πλαίσιο του διαλόγου για τις ρυθμίσεις που διέπουν τις χρηματοπιστωτικές αγορές (Financial Markets Regulatory Dialogue – FMRD), μεταξύ διάφορων παραγόντων αμοτέρων των πλευρών, έχουν εξεταστεί με επιτυχία ορισμένα βασικά ζητήματα, όπως, θέματα εφαρμογής του νόμου Sarbanes-Oxley, η δυνατότητα για τις εταιρείες της ΕΕ να ζητούν τη διαγραφή τους από τα χρηματιστήρια των ΗΠΑ και η ανάγκη σύγκλισης των λογιστικών προτύπων. Όσον αφορά το τελευταίο αυτό ζήτημα, έχει πλέον επιτευχθεί πολιτική συμφωνία. Στο άμεσο μέλλον, αναμένεται και η αναγνώριση των διεθνών λογιστικών προτύπων (ΔΛΠ) για ευρωπαίους εκδότες στις ΗΠΑ. Επίσης, αναμένεται να αρχίσουν οι συζητήσεις για την αμοιβαία αναγνώριση της ασφάλισης των εμπορικών κινδύνων και, στον τομέα της αντασφάλισης, να εξευρεθούν λύσεις για την άρση των απαιτήσεων παροχής ασφαλειών εκ μέρους αντασφαλιστών της ΕΕ που δραστηριοποιούνται στις ΗΠΑ. Σχετικά με γενικότερα θέματα, όπως, η προσέγγιση της εταιρικής διακυβέρνησης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο ομόλογός της των ΗΠΑ πρέπει να συνεχίσουν να ενθαρρύνουν τον διευρυμένο διάλογο στο πλαίσιο του διατλαντικού διαλόγου για την εταιρική διακυβέρνηση.

3.1.8. Ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων

Οι υπήκοοι ορισμένων κρατών μελών της ΕΕ που επιθυμούν να επισκεφθούν τις ΗΠΑ δεν εμπίπτουν καν στις ρυθμίσεις απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης (βίζας). Η ΕΕ θα επιδιώξει να εξασφαλίσει ότι οι σημερινές ρυθμίσεις απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τα ταξίδια μικρής διάρκειας θα επεκταθούν σε όλα τα κράτη μέλη της.

Σε επιχειρηματικό επίπεδο, οι επενδύσεις και το εμπόριο από θυγατρικές εταιρείες συνιστούν πλέον τον κινητήριο μοχλό της διατλαντικής οικονομίας. Η ελευθερία στην κυκλοφορία του προσωπικού μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ για παρατεταμένης διάρκειας παραμονή έχει μεγάλη σημασία. Πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα δημιουργίας μιας ειδικής κατηγορίας “έμπιστων προσώπων” ώστε να διευκολυνθεί η κυκλοφορία των διεθνών ταξιδιωτών, χωρίς να θίγονται ταυτόχρονα οι διαδικασίες ασφαλείας.

3.1.9. Αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων

Η έλλειψη αναγνώρισης της ισοτιμίας των επαγγελματικών προσόντων αποτελεί φραγμό στη διακίνηση των επαγγελματιών, και διαταράσσει τον ανταγωνισμό στον τομέα των υπηρεσιών. Ωστόσο, οι προσπάθειες για διαπραγμάτευση συμφωνιών αμοιβαίας αναγνώρισης στον τομέα αυτό απέτυχαν λόγω της δυσανάλογης προσπάθειας που απαιτείται, κυρίως για να επιλυθούν θέματα δικαιοδοσίας των πολιτειών των ΗΠΑ. Στο πλαίσιο αυτό, οι διαπραγματεύσεις πρέπει κατά κύριο λόγο να επικεντρωθούν σε τομείς για τους οποίους οι πάροχοι ή/και οι χρήστες των επαγγελματικών υπηρεσιών αποδεικνύουν ότι επιβάλλεται για λόγους οικονομικού συμφέροντος ή αναγκαιότητας.

Στον τομέα των αρχιτεκτονικών υπηρεσιών, οι επαγγελματικές οργανώσεις εκατέρωθεν του Ατλαντικού έχει επιδείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στη διαπραγμάτευση μιας συμφωνίας αμοιβαίας αναγνώρισης και οι συζητήσεις προς την κατεύθυνση αυτή έχουν προχωρήσει πολύ. Το Συμβούλιο ενέκρινε εντολή για τη διαπραγμάτευση τέτοιων συμφωνιών στον συγκεκριμένο τομέα, με την οποία ανατίθεται στην Επιτροπή να διαπραγματευθεί με τις ΗΠΑ συμφωνίες αμοιβαίας αναγνώρισης, ανάλογα με τη ζήτηση. Στο πλαίσιο αυτό, οι ΗΠΑ πρέπει να ενθαρρυνθούν να υποστηρίξουν πολιτικά τα αποτελέσματα των διεπαγγελματικών συνομιλιών με σκοπό να διανοιχθεί η οδός διαπραγμάτευσης μιας συμφωνίας αμοιβαίας αναγνώρισης, δεσμευτικής για τις αρμόδιες αρχές διεθνών συμφωνιών.

3.2. Η δυναμική της γνώσης και της καινοτομίας

3.2.1. Νέες τεχνολογίες

3.2.1.1. Τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ): ρυθμίσεις για την καινοτομία

Οι νομοθέτες εκατέρωθεν του Ατλαντικού έχουν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που δημιουργούν αφενός η ταχέως εξελισσόμενη ψηφιακή οικονομία και αφετέρου η σύγκλιση των τεχνολογιών τηλεπικοινωνιών, υπολογιστών και ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών. Οι εμπλεκόμενοι φορείς αμοιβαίων των πλευρών ανησυχούν για τα εμπόδια που ενδεχομένως προκύψουν από την ύπαρξη ρυθμιστικών πλαισίων που αποκλίνουν μεταξύ τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι ΗΠΑ ήδη συζητούν βασικά θέματα στο πλαίσιο του διαλόγου ΕΕ-ΗΠΑ για την κοινωνία της πληροφορίας, αλλά ένας μεγαλύτερος συντονισμός, σε προηγούμενο στάδιο, θα συνέβαλε στην περαιτέρω μείωση των αδικαιολόγητων αποκλίσεων και στην προώθηση της ανάπτυξης των καινοτόμων τεχνολογιών εκατέρωθεν του Ατλαντικού.

Υπάρχει ευρύτατο πεδίο συνεργασίας για τις κοινές ευκαιρίες και τις απειλές που παρουσιάζει η ανάπτυξη των ΤΠΕ. Η ΕΕ και οι ΗΠΑ πρέπει να ενθαρρύνουν την ευρεία διάδοση βασικών τεχνολογιών, όπως, οι ευρυζωνικές υπηρεσίες, οι συσκευές αναγνώρισης της ραδιοσυχνότητας και άλλες καινοτόμες τεχνολογίες που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην προώθηση της διατλαντικής καινοτομίας και ανάπτυξης. Παράλληλα, πρέπει να φροντίσουν για την πρόληψη των καταχρήσεων που θα περιόριζαν ενδεχομένως τις δυνατότητες που προσφέρουν οι τεχνολογίες αυτές για όλους τους χρήστες, για παράδειγμα, συνεργαζόμενοι για τη μείωση των ανεπιθύμητων ηλεκτρονικών μηνυμάτων και την καταπολέμηση πρόσθετων

απειλών, όπως, το κατασκοπευτικό λογισμικό και άλλες μορφές κακόβουλου λογισμικού.

3.2.1.2. Διάστημα

Λόγω εν μέρει των ελέγχων επί των εξαγωγών, οι ΗΠΑ διατηρούν δεσπόζουσα θέση σε εξειδικευμένους τομείς, όπως, ορισμένα στοιχεία δορυφόρων. Αλλά όπως έδειξε και η συμφωνία για το σύστημα «Galileo», οι συζητήσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν πλέον σε ομότιμη βάση, με στόχο να εντοπιστούν τα αμοιβαία συμφέροντα και να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον για συνεργασία στον τομέα της αεροδιαστημικής και στις εμπορικές εφαρμογές αυτού του τομέα υψηλής τεχνολογίας, ο οποίος παρουσιάζει μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης.

Η ΕΕ και οι ΗΠΑ πρέπει να αποδυθούν σε διαρθρωμένο διάλογο που θα καλύπτει δύο βασικές πτυχές. Πρώτον, την προώθηση της συνεργασίας σε βασικούς τομείς όπως η γαιοσκόπηση, τα δορυφορικά βοηθήματα πλοήγησης (Galileo, GPS), οι ηλεκτρονικές επικοινωνίες, η αεροδιαστημική και η εξερεύνηση του διαστήματος, και η στήριξη προς αναπτυσσόμενες χώρες για δραστηριότητες που σχετίζονται με το διάστημα. Δεύτερον, την ταυτόχρονη αντιμετώπιση των ρυθμιστικών εμποδίων στη δημιουργία μιας εύρυθμα λειτουργούσας διατλαντικής αγοράς για την αεροδιαστημική. Βασικά θέματα στο πλαίσιο αυτό είναι η κατάργηση των περιττών ελέγχων που προβλέπει το ρυθμιστικό πλαίσιο των ΗΠΑ για το διεθνές εμπόριο όπλων (ITAR) και η ελευθέρωση της διεθνούς αγοράς εκτοξευτών.

3.2.2. Διανοητική ιδιοκτησία

Η προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας με στόχο την προώθηση της καινοτομίας, της απασχόλησης και του ανταγωνισμού αποτελεί ζωτικής σημασίας οικονομικό στόχο, τόσο για την ΕΕ όσο και τις ΗΠΑ. Είναι αναγκαίο να καταπολεμηθούν η απομίμηση και η πειρατεία που ανθούν, και να μειωθούν οι δαπανηρές διαφορές στους τρόπους προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας εκατέρωθεν του Ατλαντικού.

Με βάση την ανανεωμένη δέσμευση που ανέλαβε η ΕΕ με την οδηγία εφαρμογής του 2004, η ΕΕ και οι ΗΠΑ πρέπει να προωθήσουν τη συνεργασία σε θέματα προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας, αρχίζοντας πρώτα πρώτα με τον έλεγχο της κατάστασης στο εσωτερικό τους και στη συνέχεια αντιμετωπίζοντας θέματα διανοητικής ιδιοκτησίας σε επιλεγμένες τρίτες χώρες, ιδιαίτερα μέσω κοινών ενεργειών καταπολέμησης της πειρατείας και της απομίμησης. Γενικότερα, πρέπει να συνεχιστεί η εξέταση νομικών θεμάτων ουσίας, όπως, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας (να αναζητηθούν δημιουργικοί τρόποι μείωσης του χάσματος μεταξύ “του πρώτου που εφευρίσκει” και “του πρώτου που καταχωρεί”) και η προστασία των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών που συνδέονται με νέες τεχνολογίες. Ένας ενισχυμένος διάλογος πρέπει να συνοδεύεται από τη βούληση των ΗΠΑ να εφαρμόσουν τις αποφάσεις του ΠΟΕ που σχετίζονται με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, και από τη στήριξη για πλήρη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σε επιτροπές της Παγκόσμιας Οργάνωσης Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ) στις οποίες η Κοινότητα έχει αρμοδιότητα. Πρέπει επίσης να διασφαλιστεί ότι τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας στα ψηφιακά μέσα ενημέρωσης αναπτύσσονται με τρόπο που εγγυάται την παραδοσιακή δέσμευση για ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων των κατόχων και των καταναλωτών του περιεχομένου.

3.2.3. Έρευνα και Ανάπτυξη

Η αναγνώριση του σημαντικού ρόλου που διαδραματίζουν οι δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης στην προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης βρίσκεται στο επίκεντρο της ανανεωμένης ατζέντας της Λισσαβόνας. Ομοίως, η ΕΕ έχει αναγνωρίσει εδώ και καιρό ότι το άνοιγμα δραστηριοτήτων, στο πλαίσιο διαδοχικών προγραμμάτων πλαισίων, σε ερευνητές και ερευνητικά ιδρύματα από τρίτες χώρες μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής οικονομίας βασιζόμενης στη γνώση. Από το 1998⁴, έχουν υλοποιηθεί αρκετές δραστηριότητες στο πλαίσιο της συμφωνίας ΕΕ/ΗΠΑ για τις επιστήμες και την τεχνολογία· στις δραστηριότητες αυτές συγκαταλέγονται και σχέδια συνεργασίας στα οποία συμμετέχουν αμερικανικές εταιρείες και ερευνητικά ιδρύματα σε τομείς, όπως, τα βιομηχανικά υλικά, οι κυψέλες καυσίμου, τα ευφυή συστήματα βιομηχανικής παραγωγής, η βιοτεχνολογία⁵ και η αλλαγή του κλίματος. Η συνεργασία πρέπει να ενισχυθεί τόσο σε αυτούς όσο και σε άλλους τομείς στο πλαίσιο του μελλοντικού 7^{ου} προγράμματος πλαισίου για την έρευνα και την ανάπτυξη.

Η ΕΕ και οι ΗΠΑ πρέπει να συνεχίσουν να συνεργάζονται ώστε να προσδιορίσουν τομείς προτεραιότητας για ερευνητική συνεργασία με σκοπό:

- να δημιουργήσουν διατλαντική οικονομική ανάπτυξη, να αναπτύξουν νέες διατλαντικές αγορές (π.χ. τεχνολογίες υδρογόνου/κυψελών καυσίμου και νανοτεχνολογία), και να εξεύρουν λύσεις για κοινές προκλήσεις που παρουσιάζονται στον ρυθμιστικό τομέα·
- να προωθήσουν ένα ασφαλές οικονομικό περιβάλλον, κυρίως μέσω της συνεργασίας σε τομείς που σχετίζονται με την πολιτική προστασία, περιλαμβανομένων και των τομέων που περιέχονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση της προπαρασκευαστικής δράσης (COM(2004) 72 τελικό) για την ενίσχυση της έρευνας στον τομέα της ασφάλειας (όπως, η προστασία κατά των χημικών και βιολογικών τρομοκρατικών απειλών και η προώθηση της διαχείρισης κρίσεων), και, όσον αφορά τις ΤΠΕ, τις τεχνολογικές πτυχές της ασφάλειας και της αξιοπιστίας των πολύπλοκων δικτυακών συστημάτων και των υποδομών πληροφορικής του προγράμματος «Τεχνολογίες της κοινωνίας της πληροφορίας» (ΤΚΠ).

3.2.4. Ενέργεια

Υπό τις παρούσες συνθήκες των υψηλών και ασταθών τιμών πετρελαίου και με δεδομένη την ανάγκη να αντιμετωπιστεί το ζήτημα της αλλαγής του κλίματος, η ΕΕ και οι ΗΠΑ πρέπει να συνεργαστούν στενότερα για να ενισχύσουν τους διαλόγους πολιτικής σε θέματα ενεργειακής αποδοτικότητας και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και παράλληλα να αναπτύξουν καθαρές τεχνολογίες (π.χ. δέσμευση και αποθήκευση άνθρακα και άλλες τεχνολογίες χαμηλών εκπομπών άνθρακα).

⁴ Υπενθυμίζονται εδώ επίσης οι συμφωνίες Euratom του 1996 (σχάση) και του 2001 (σύντηξη).

⁵ Βάσει των εργασιών της ειδικής ομάδας Ευρωπαϊκής Επιτροπής-ΗΠΑ για την έρευνα στον τομέα της βιοτεχνολογίας, που συστήθηκε το 1990 ως διμερής συμβουλευτικός μηχανισμός.

3.2.5. Εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση

Η ΕΕ και οι ΗΠΑ πρέπει να εξακολουθήσουν να συνεργάζονται για την ανανέωση και την ενίσχυση της σημερινής συμφωνίας για την ανώτερη εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, η οποία λήγει στο τέλος του 2005, με στόχο να προωθήσουν τις ανταλλαγές ατόμων και να εκπονήσουν μέτρα πολιτικής για θέματα, όπως, η ποιότητα και η συμβατότητα των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, η πρόσβαση όλων των ατόμων στη δια βίου μάθηση και το άνοιγμα των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στον κόσμο. Πρέπει επίσης να εξεταστούν οι δυνατότητες προώθησης της έρευνας και των ανταλλαγών πανεπιστημιακών δασκάλων, ερευνητών και φοιτητών σε τομείς που συμβάλουν στην παγίωση των οικονομικών σχέσεων ΕΕ/ΗΠΑ.

3.3. Ευφρεστέρα και ασφαλέστερα σύνορα για ταχύτερες συναλλαγές και επενδύσεις

Την επαύριον της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 επιβλήθηκαν νέα μέτρα ασφαλείας από τις κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο. Οι εμπλεκόμενοι φορείς εκατέρωθεν του Ατλαντικού υπογράμμισαν τις απτές επιπτώσεις που είχαν τα μέτρα αυτά στο διεθνές εμπόριο. Η πρόκληση είναι να εξευρεθεί ισορροπία μεταξύ, αφενός, των αυξημένων απαιτήσεων σε μέτρα ασφάλειας και, αφετέρου, της συνέχισης των ανοικτών και ασφαλών εμπορευματικών και επιβατικών μεταφορών. Η διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών και η ενίσχυση της ασφάλειας δεν είναι αντιφατικοί στόχοι. Τα μέτρα διευκόλυνσης του εμπορίου, με στόχο την εγγύηση ομοιόμορφων συνθηκών και την επιτάχυνση των διατυπώσεων για τους νόμιμους οικονομικούς παράγοντες, μπορούν επίσης να εξασφαλίσουν ικανοποιητικά επίπεδα ελέγχου.

Με βάση τα καλά αποτελέσματα που έχουν ήδη επιτευχθεί στο πλαίσιο της συμφωνίας ΕΕ-ΗΠΑ για την ενισχυμένη τελωνειακή συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας των μεταφορών, η ΕΕ και οι ΗΠΑ πρέπει να προωθήσουν τον διάλογο, βάσει των αρχών της αμοιβαιότητας και της αμοιβαίας αναγνώρισης.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα ακόλουθα:

- να στηριχθούν οι γενικοί στόχοι της συμφωνίας ΕΚ-ΗΠΑ για την ενισχυμένη τελωνειακή συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας των μεταφορών: (i) πλήρης αμοιβαιότητα και αμοιβαία αναγνώριση των προτύπων ασφαλείας, της αξιολόγησης των κινδύνων, των μέτρων και των αποτελεσμάτων ελέγχου και των προγραμμάτων βιομηχανικής εταιρικής σχέσης, και (ii) συνεργασία για μέτρα, όπως, η μονοαπευθυντική προσέγγιση, το ενιαίο σημείο πρόσβασης και το ηλεκτρονικό τελωνείο, που θα εισαχθούν στην κοινοτική τελωνειακή νομοθεσία·
- να πραγματοποιηθεί ανταλλαγή των βέλτιστων πρακτικών και συνεργασία για την εφαρμογή στην ΕΕ της έννοιας της “εξουσιοδοτημένης επιχείρησης” (ΑΕΟ). Ως στόχος πρέπει να επιδιώκεται η πρόοδος πέραν της απλής συμβατότητας της έννοιας αυτής με το πρόγραμμα των ΗΠΑ τελωνειακής-εμπορικής εταιρικής σχέσης κατά της τρομοκρατίας (C-TPAT), να κληθούν οι ΗΠΑ να αναβαθμίσουν την έννοια αυτή ώστε να ισοδυναμεί πλήρως με την αντίστοιχη της ΕΕ, και να επιτευχθεί αμοιβαία αναγνώριση και αμοιβαιότητα των δύο προγραμμάτων·
- να συμφωνηθεί με τις ΗΠΑ ότι θα αποφεύγονται οι διπλοί έλεγχοι που οφείλονται στην εφαρμογή παράλληλων και μερικές φορές αντιφατικών προτύπων. Αντίθετα,

πρέπει να δοθεί έμφαση στην αμοιβαία αναγνώριση και στην αμοιβαιότητα. Όσον αφορά τους τελωνειακούς ελέγχους, πρέπει να επιδιώκονται ενεργά οι γενικοί στόχοι της αμοιβαίας αναγνώρισης και της αμοιβαιότητας των προτύπων ελέγχου και των μέτρων ελέγχου.

- να επικεντρωθούν οι συζητήσεις με τις ΗΠΑ στην εφαρμογή του νόμου περί “δημόσιας υγείας, ασφάλειας και ετοιμότητας και ανταπόκρισης στη βιοτρομοκρατία” ώστε οι αρνητικές συνέπειες για το εμπόριο να είναι οι ελάχιστες δυνατές.
- να δοθεί νέα ώθηση στην ανάπτυξη παγκόσμιων προτύπων ασφαλείας, κυρίως με την προώθηση των προτύπων ασφαλείας που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των ΗΠΑ στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων (ΠΟΤ), της Διεθνούς Οργάνωσης Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ) και του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΔΝΟ). Ένα πρόσφατο παράδειγμα είναι η εκπόνηση στο πλαίσιο του φόρουμ του ΠΟΤ ενός σχεδίου-πλαισίου για τα πρότυπα ασφαλείας και διευκόλυνσης του παγκόσμιου εμπορίου, το οποίο θα εγκριθεί από το Συμβούλιο Τελωνειακής Συνεργασίας στα τέλη του Ιουνίου 2005 και στη συνέχεια θα εφαρμόζεται από τα μέλη του ΠΟΤ.
- ένας άλλος τομέας κοινού ενδιαφέροντος για την ΕΕ και τις ΗΠΑ συνίσταται στην καταπολέμηση της εταιρικής και της χρηματοοικονομικής απάτης, του ξεπλύματος χρήματος, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, τα φορολογικής απάτης και της φοροαποφυγής, της διαφθοράς και άλλων χρηματοοικονομικών και εταιρικών αθέμιτων πρακτικών. Η ΕΕ και οι ΗΠΑ πρέπει κατά συνέπεια να ενθαρρύνουν τους εταίρους τους να υιοθετούν τα υψηλότερα δυνατόν κριτήρια διαφάνειας, ανταλλαγής πληροφοριών και συνεργασίας μεταξύ αρμοδίων αρχών.

Μόλις η Κοινότητα μπορέσει να καταστεί πλήρες μέλος του ΠΟΤ σύμφωνα με την αίτηση υποψηφιότητας που υπέβαλε για πρώτη φορά το 2000, θα μπορεί να συμβάλλει περισσότερο στην επίτευξη παγκόσμιας προόδου σε θέματα ασφαλείας. Η στήριξη των ΗΠΑ στην υποψηφιότητα αυτή θα είναι μεγάλης σημασίας για τον προαναφερθέντα σκοπό.

4. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Τα εμπλεκόμενα μέρη που είχαν διαβουλεύσεις με την ΕΕ έδωσαν ιδιαίτερη έμφαση στο ότι οι προηγούμενες οικονομικές πρωτοβουλίες της ΕΕ σε σχέση με τις ΗΠΑ σε πολλές περιπτώσεις δεν κατάφεραν να αποσπάσουν την πολιτική προσοχή που ήταν αναγκαία για τη βιωσιμότητά τους ώστε να καταλήξουν σε αξιολογικά αποτελέσματα.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, οι αρχηγοί κρατών κατά τη διάσκεψη κορυφής του 2005 πρέπει να κατευθύνουν τους εμπλεκόμενους στις διαπραγματεύσεις προς τη διερεύνηση όλων των μέσων που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ποιοτική αναβάθμιση των οικονομικών σχέσεων ΕΕ-ΗΠΑ. Πρέπει να ανανεωθεί η πολιτική δέσμευση υψηλού επιπέδου και κυρίως να επιβεβαιωθεί, από τη διάσκεψη κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ, ο γενικός στόχος της συνεργασίας προς μία διατλαντική αγορά χωρίς φραγμούς.

4.1. Τα μέσα πολιτικής

Για την υλοποίηση των οικονομικών πρωτοβουλιών που αναφέρθηκαν ανωτέρω, μπορούν να χρησιμοποιηθούν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα μέσα:

- σύσταση ενός φόρουμ συνεργασίας υψηλού επιπέδου στον ρυθμιστικό τομέα, με τη συμμετοχή υψηλού επιπέδου νομοθετών ανά τομέα, αμοιτέρων των πλευρών, οι οποίοι θα συναντώνται πριν από τις διασκέψεις κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ και θα υποβάλουν στους αρχηγούς κρατών της διάσκεψης κορυφής ετήσιο οδικό χάρτη με τους στόχους και προτεραιότητες για το μέλλον. Στις εργασίες του, το φόρουμ πρέπει να λαμβάνει υπόψη και να αναπτύσσει περαιτέρω τα επτά βασικά στοιχεία της ενισχυμένης, σε προηγούμενο στάδιο, ρυθμιστικής συνεργασίας, τα οποία ορίζονται στο τμήμα 3.1.1, να συζητάει γενικές ρυθμιστικές πολιτικές, να καθοδηγεί και να παρέχει συμπληρωματική βοήθεια σε ήδη διεξαγόμενους και μελλοντικούς διαλόγους για ρυθμιστικά θέματα, και να εξετάζει την πρόοδο που σημείωσε η υλοποίηση του οδικού χάρτη. Το φόρουμ πρέπει να επιδιώκει την εισροή στοιχείων από τα εμπλεκόμενα μέρη·
- προώθηση του διαλόγου μεταξύ νομοθετικών σωμάτων αμοιτέρων των πλευρών σχετικά με τις προτεραιότητες της ρυθμιστικής συνεργασίας, ως εξωτερική σημαντική διάσταση των νομοθετικών μεταρρυθμίσεων στο εσωτερικό των χωρών τους, με σκοπό να υπερνικηθούν τα εσωτερικά εμπόδια για τη συνεργασία αυτή, κυρίως τα προβλήματα σχετικά με τις άδειες και τους πόρους·
- καθιέρωση συνεργασίας, όπου κρίνεται σκόπιμο, για την αντιμετώπιση των προκλήσεων σε τρίτες χώρες, ή για την προώθηση διμερών προτάσεων σε διεθνή φόρα·
- σύναψη δεσμευτικών τομεακών συμφωνιών, για παράδειγμα:
 - (α) για να προωθηθούν ορισμένα οικονομικά θέματα που περιγράφονται στο τμήμα 3.1, κυρίως η διευκόλυνση των επενδύσεων, οι δημόσιες συμβάσεις, οι αερομεταφορές, οι θαλάσσιες μεταφορές και η αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων· ή
 - (β) στις περιπτώσεις που η οικειοθελής ρυθμιστική συνεργασία δεν επαρκεί σε ένα συγκεκριμένο τομέα, κυρίως όταν η πρόοδος δεν μπορεί να επιτευχθεί διαφορετικά ή όταν τα υφιστάμενα μνημόνια συνεννόησης μεταξύ ρυθμιστικών αρχών αποδειχθούν ανεπαρκή για να εξασφαλίσουν την πρόοδο. Τέτοιες συμφωνίες πρέπει να συνοδεύονται από κατάλληλες εντολές και τη διάθεση των αναγκαίων πόρων, με παράλληλες διασφαλίσεις για να εξασφαλιστεί ότι θα εφαρμόζονται σε εσωτερικό και διεθνές επίπεδο. Οι εν λόγω τομεακές συμφωνίες, που θα συνάπτονται με πρωτοβουλία των ρυθμιστικών αρχών, δεν προδικάζουν τη νομοθετική αυτονομία·
- λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις σχετικά με τη ρυθμιστική συνεργασία, πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο μιας δεσμευτικής οριζόντιας προσέγγισης σε τομείς αρμοδιότητας της Κοινότητας, που θα καλύπτει τα επτά βασικά στοιχεία της ενισχυμένης, σε προηγούμενο στάδιο, συνεργασίας, τα οποία αναφέρονται στο τμήμα 3.1.1. Με τη προσέγγιση αυτή θα καθίσταται δεσμευτική μόνο η

υποχρέωση συνεργασίας και διαβούλευσης στους τομείς αυτούς. Δεν θα προδικάζεται η νομοθετική αυτονομία με την επιβολή δεσμευτικών αποτελεσμάτων ή δεσμευτικών κοινών μεθοδολογιών.

Πρέπει επίσης να εξεταστεί η δυνατότητα δημιουργίας μιας κοινής ομάδας δράσης μεταξύ επιχειρήσεων-καταναλωτών-κυβέρνησης, που θα βασίζεται στα συνδυασμένα αποτελέσματα του διατλαντικού διαλόγου μεταξύ επιχειρήσεων και μεταξύ καταναλωτών.

5. Η ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΕ-ΗΠΑ

Εξετάζοντας το πλαίσιο των οικονομικών σχέσεων ΕΕ-ΗΠΑ, αναπόφευκτα τίθεται το ερώτημα των πολιτικών δομών⁶.

5.1. Η νέα διατλαντική ατζέντα (ΝΔΑ) – μία ανεξάρτητη αξιολόγηση

Η ΝΔΑ συστάθηκε το 1995. Ενόψει της δεκάτης επετείου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναθέσει μία εξωτερική έκθεση αξιολόγησης⁷ ώστε να καταγραφεί ο βαθμός επίτευξης των τεθέντων στόχων και να προτείνει επιλογές για το μέλλον.

Η έκθεση δείχνει ότι συνολικά η συνεργασία ΕΕ-ΗΠΑ τη δεκαετία που μεσολάβησε από το 1995 υπήρξε καλή. Πολλοί από τους σημαντικότερους στόχους της ΝΔΑ, για παράδειγμα αυτοί που σχετίζονται με την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και τα Βαλκάνια, έχουν ουσιαστικά επιτευχθεί. Η ΝΔΑ κατέστησε τις ανταλλαγές μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ εντατικότερες, συστηματικότερες και παραγωγικότερες. Καθιερώθηκε τακτικός διάλογος μεταξύ συνομιλητών οι οποίοι προηγουμένως συνεργάζονταν περιστασιακά. Η ΝΔΑ έχει, συχνά σε συμφωνία με τις διευρυμένες αρμοδιότητες της ΕΕ, αποδειχθεί σε γενικές γραμμές αρκετά ευέλικτη για να ενσωματώνει νέα ζητήματα, όπως, η εσωτερική ασφάλεια και η καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Υπάρχει επίσης αυξημένη συνεργασία σε θέματα εξωτερικής πολιτικής.

Ωστόσο, η έκθεση παρουσιάζει τα αποτελέσματα των σχέσεων ΕΕ-ΗΠΑ στον τομέα της οικονομικής πολιτικής ως ανάμεικτα, αναφέροντας ότι οι οικονομικές συμφωνίες εφαρμόζονται ανεπαρκώς και ότι πρέπει να εμπλακούν οι κύριοι παράγοντες του νομοθετικού και ρυθμιστικού τομέα, αμφοτέρων των πλευρών. Καταλήγει στο ότι πρέπει να επανακαθοριστεί η ατζέντα της οικονομικής πολιτικής ΕΕ-ΗΠΑ.

Η έκθεση αναφέρει επίσης ότι από τον διάλογο ΕΕ-ΗΠΑ απουσιάζει η πολιτική δέσμευση σε ανώτατο πολιτικό και διοικητικό επίπεδο, και ότι η Ουάσινγκτον δεν κατανοεί επαρκώς την ίδια την ΕΕ. Επιπλέον, σύμφωνα με την έκθεση, επικρατεί ευρέως η αντίληψη ότι η ΝΔΑ παρουσιάζει πολλά κενά. Πρώτον, πολλοί εκφράζουν την απογοήτευσή τους γιατί η έλλειψη πολιτικής δέσμευσης περιορίζει την

⁶ Αυτές συνίστανται τη στιγμή αυτή στη Διατλαντική Διακήρυξη του 1990 και στη Νέα Διατλαντική Ατζέντα του 1995.

⁷ “Review of the Framework for Relations between the European Union and the United States – An independent study”, έκθεση από ακαδημαϊκή ομάδα υπό τον καθηγητή John Peterson, που υποβλήθηκε στις 18 Απριλίου 2005.

ικανότητά της να αντιμετωπίζει βασικά προβλήματα· δεύτερον, δεν είναι ικανοποιημένοι από την χαμηλή προβολή της στο κοινό και από την επικρατούσα αντίληψη ότι πρόκειται για τεχνοκρατική άσκηση· τρίτον, κριτικάρουν την ύπαρξη υπερβολικών διαδικασιών, δυσανάλογων προς την έκταση των αποτελεσμάτων, την τάση της να αναλαμβάνει υπερβολικό αριθμό ζητημάτων και την αποτυχία της να καθορίζει προτεραιότητες μεταξύ των βασικών στρατηγικών ζητημάτων. Τέλος, πιστεύουν ότι η έλλειψη διαφάνειας που την χαρακτηρίζει είχε σαν αποτέλεσμα τη χαμηλή συμμετοχή των κρατών μελών της ΕΕ και, παράλληλα, την πλήρη αποτυχία όσον αφορά την ανάμειξη νομοθετών και τη συμμετοχή τους κατά τις ανταλλαγές απόψεων.

Η έκθεση αναγνωρίζει ότι ορισμένα εμπλεκόμενα μέρη προέβαλαν το επιχείρημα ότι για να εξασφαλιστεί πρόοδος είναι αναγκαία μία σφαιρική συμφωνία εταιρικής σχέσης ΕΕ-ΗΠΑ. Το γεγονός αυτό θα είχε το πλεονέκτημα να θέσει τις σχέσεις με τις ΗΠΑ σε μία σταθερή συμβατική βάση για πρώτη φορά. Ωστόσο, η έκθεση αποκάλυψε ότι το εγχείρημα αυτό τυγχάνει, μεταξύ των πολιτικών κύκλων εκατέρωθεν του Ατλαντικού, πολύ περιορισμένης υποστήριξης. Προειδοποίησε επίσης ότι υπάρχει κίνδυνος να δημιουργηθούν αυξημένες προσδοκίες υπεράνω του πολιτικώς εφικτού.

Τέλος, η έκθεση καταλήγει στο ότι η ΝΔΑ πρέπει να μετατραπεί σε ένα γενικότερο και περιεκτικότερο πλαίσιο και να κινητοποιεί μεγαλύτερη πολιτική δέσμευση.

5.2. Να δοθεί στις σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ ο πολιτικός χαρακτήρας που συνάδει με τις φιλοδοξίες μας

Η Επιτροπή πιστεύει ότι πρέπει να ενισχυθεί ο πολιτικός χαρακτήρας των σχέσεων ΕΕ-ΗΠΑ και να καταστούν αυτές στρατηγικότερες και αποτελεσματικότερες προκειμένου να υλοποιηθεί το κοινό μας όραμα για μια δημοκρατικότερη, ειρηνική και ευημερούσα διεθνή τάξη. Η στιγμή είναι κατάλληλη. Οι πρόσφατες επισκέψεις στις Βρυξέλλες του Προέδρου και της Υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ έδειξαν ότι οι ΗΠΑ επιθυμούν επίσης μία στενότερη συνεργασία.

Θα μπορούσε να προκύψει μία νέα διατλαντική διακήρυξη στην οποία θα υπογραμμίζονται οι κοινές αξίες και θα χαράσσονται οι προτεραιότητες μίας κοινής δράσης, λαμβάνοντας ως δεδομένο ότι η ΕΕ και οι ΗΠΑ έχουν υψηλού βαθμού οικονομική αλληλεξάρτηση και επιθυμούν να αντιμετωπίσουν τις κοινές παγκόσμιες και περιφερειακές προκλήσεις⁸. Με τον τρόπο αυτό θα ενισχυθεί ο πολιτικός χαρακτήρας του διαλόγου ΕΕ-ΗΠΑ παράλληλα με την ανάδυση της ΕΕ ως διεθνούς παράγοντα, που οφείλεται μεταξύ άλλων στη μεταρρύθμιση των θεσμικών οργάνων της εξωτερικής της πολιτικής.

⁸

Κάτι παρόμοιο είχε προταθεί και από τον Πρόεδρο John Kennedy στον λόγο του στη Φιλαδέλφεια στις 4 Ιουλίου 1962: *‘οι Ηνωμένες Πολιτείες θα είναι έτοιμες για μία διακήρυξη αλληλεξάρτησης, θα είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε με μία Ενωμένη Ευρώπη τους τρόπους και τα μέσα διαμόρφωσης μιας συμπαγούς ατλαντικής εταιρικής σχέσης, μιας αμιγώς επωφελούς εταιρικής σχέσης μεταξύ της νέας ένωσης που δημιουργείται τώρα στην Ευρώπη και της παλιάς αμερικανικής ένωσης που ιδρύθηκε 175 χρόνια πριν. Όλα αυτά δεν θα ολοκληρωθούν σε ένα χρόνο, αλλά ας δείξουμε στον κόσμο ότι αυτός είναι ο στόχος μας’.*

Επιπλέον, πρέπει να γίνουν νέες προσπάθειες ώστε να εμπλακούν αμεσότερα τα νομοθετικά σώματα στις ανταλλαγές ΕΕ-ΗΠΑ προκειμένου να αποκατασταθεί η έλλειψη κατανόησης, από την πλευρά της ΕΕ, για τον ρόλο που διαδραματίζει το Κογκρέσο των ΗΠΑ, και, από την πλευρά των ΗΠΑ, για τον ρόλο που διαδραματίζει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η αναδιάρθρωση του νομοθετικού διαλόγου πρέπει να αποτελέσει μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας με στόχο να μετατραπεί η σχέση ΕΕ-ΗΠΑ σε μία διαδικασία που θα κινείται περισσότερο από τη βάση προς την κορυφή.

Το αναδιοργανωμένο πλαίσιο της σχέσης ΕΕ-ΗΠΑ πρέπει να αντανakλά τις σχετικές διατάξεις της συνταγματικής συνθήκης μόλις αυτή εγκριθεί.

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συστήνει να διερευνηθούν οι ακόλουθες επιλογές:

- να δοθεί στη σχέση έντονη πολιτική χροιά ώστε να εξελιχθεί και να βελτιωθεί το σημερινό πλαίσιο·
- να επικεντρωθούν οι διασκέψεις κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ στον καθορισμό στρατηγικών προτεραιοτήτων και στην αξιολόγηση της προόδου που έχει επιτευχθεί όσον αφορά την εκπλήρωση των στόχων των προηγούμενων ετών·
- να γίνουν διαπραγματεύσεις ενός νέου σχεδίου κοινής δράσης για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων της πολιτικής, το οποίο θα επικαιροποιείται κατά την ετήσια διάσκεψη κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ·
- να συσταθεί ένα φόρουμ ανταλλαγής απόψεων για μακροοικονομικά θέματα κοινού ενδιαφέροντος·
- να ενισχυθεί ο διατλαντικός διάλογος των νομοθετικών σωμάτων (από αντιπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των δύο σωμάτων του Κογκρέσου των ΗΠΑ), ως ένα πρώτο βήμα για την ολοκληρωμένη “Διατλαντική Συνέλευση”⁹. Ο διάλογος αυτός πρέπει να βασίζεται σε μεγαλύτερη, απ’ό,τι ισχύει σήμερα, κατανόηση της αποστολής τους, και κυρίως των ρυθμιστικών ζητημάτων που αναφέρονται στο τμήμα 4.1 ανωτέρω. Θα μπορούσαν ενδεχομένως:
 - (α) να δημιουργηθούν συνέργιες μεταξύ του διατλαντικού διαλόγου των νομοθετικών σωμάτων (ΔΔΝ) και της ΝΔΑ, με τη συμμετοχή εκλεγμένων αντιπροσώπων ειδικευμένων σε θέματα συγκεκριμένων πολιτικών και να εξασφαλιστεί ο συντονισμός των συνεδριάσεων·
 - (β) να ζητηθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Κογκρέσο των ΗΠΑ να: (i) ξεκινήσουν νέα, κοινά χρηματοδοτούμενα προγράμματα για την

⁹

Προς τον σκοπό αυτό, το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τις διατλαντικές σχέσεις της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005 όριζε ότι το Κοινοβούλιο “*Θεωρεί ότι ο διατλαντικός διάλογος των νομοθετικών σωμάτων πρέπει να ενεργοποιηθεί πλήρως, και ότι ένα σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης πρέπει να καθιερωθεί αμέσως μεταξύ των δύο πλευρών και ότι η υπάρχουσα ανταλλαγή μεταξύ Κοινοβουλίων πρέπει να μεταμορφωθεί σταδιακά σε μία ντε φάκτο ‘Διατλαντική Συνέλευση’.*”

ανταλλαγή νομοθετικών ειδικών, και (ii) να δημιουργήσουν μία μικρή, ευέλικτη γραμματεία του ΔΔΝ·

- (γ) να υποστηριχθεί μία ομάδα μελέτης της ΕΕ για τα μέλη του Κογκρέσου των ΗΠΑ, η οποία θα φιλοξενείται από την αντιπροσωπεία της Επιτροπής στην Ουάσινγκτον·
- (δ) να διοργανώνονται διασκέψεις μεταξύ νομοθετικών σωμάτων πριν από τις διασκέψεις κορυφής της ΕΕ-ΗΠΑ·
- να προωθηθεί ο διάλογος μεταξύ αντιπροσώπων των κοινωνικών εταίρων της ΕΕ και των ΗΠΑ, μέσω κυρίως μιας τριμερούς διάσκεψης για το θέμα των εργασιακών σχέσεων·
- να ανανεωθεί ο διάλογος μεταξύ κοινωνιών των πολιτών, μεταξύ των ακαδημαϊκών και άλλων επαγγελματικών κύκλων της ΕΕ και των ΗΠΑ·
- να επεκταθούν οι ανταλλαγές μεταξύ μεμονωμένων ατόμων.

Η Επιτροπή θα επιχειρήσει επίσης να ξεκινήσει σε συνεργασία με τα κράτη μέλη μία εκστρατεία στις ΗΠΑ για να γίνει ευρύτερα γνωστή τόσο η ίδια η ΕΕ όσο και η δράση της.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Οι προταθείσες ανωτέρω πρωτοβουλίες προορίζονται να αποτελέσουν μία πρώτη συνεκτική δέσμη στοιχείων για την καθιέρωση μιας κοινής μακροπρόθεσμης στρατηγικής με σκοπό την ενίσχυση των προσπαθειών που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της οικονομικής εταιρικής σχέσης ΕΕ-ΗΠΑ και αποβλέπουν στη δημιουργία μιας αγοράς χωρίς φραγμούς και στην ενίσχυση του ευρύτερου πλαισίου των σχέσεων ΕΕ-ΗΠΑ. Ωστόσο, παράλληλα, η ΕΕ και οι ΗΠΑ πρέπει να αναγνωρίσουν, υπό το πνεύμα με το οποίο η ΕΕ προχώρησε στην ανανεωμένη ατζέντα της Λισσαβόνας, ότι σχεδόν οι μισές από τις δράσεις που είχαν προταθεί στο πλαίσιο της διατλαντικής οικονομικής εταιρικής σχέσης του 1998 έχουν ήδη υλοποιηθεί. Υπό τις συνθήκες αυτές, προτού αναληφθούν νέες πρωτοβουλίες, τίθενται ως προαπαιτούμενα η ποιοτική αναβάθμιση της συνεργασίας και η τήρηση μιας τακτικής και προσεκτικής διαδικασίας καθορισμού των προτεραιοτήτων και παρακολούθησης των αποτελεσμάτων σε πολιτικό επίπεδο και σε επίπεδο ανώτατων αξιωματούχων, στο πλαίσιο της οποίας θα προβλεφθεί και ένας μόνιμος σύνδεσμος με την ετήσια διάσκεψη κορυφής. Για την εκκίνηση νέων σχεδίων πρέπει να υπάρξει πειθαρχία και ρεαλισμός.

Η Επιτροπή συνιστά:

- να εκπονηθεί με τις Ηνωμένες Πολιτείες, βάσει της παρούσας ανακοίνωσης και σύμφωνα με τις προαναφερθείσες προτάσεις, μία κοινή στρατηγική για την ενίσχυση της οικονομικής εταιρικής σχέσης ΕΕ-ΗΠΑ υπό τη μορφή διακήρυξης κατά τη διάσκεψη κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ του 2005. Στη διακήρυξη αυτή:

- (α) θα καθορίζονται, με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια, οι στόχοι και οι τομείς για την ποιοτική αναβάθμιση της οικονομικής εταιρικής σχέσης ΕΕ-ΗΠΑ με σκοπό την υλοποίηση μιας αγοράς χωρίς φραγμούς·
 - (β) θα δίνεται εντολή σε αρμόδιους διαπραγματευτές αμοτέρων των πλευρών, στους αντίστοιχους συμφωνηθέντες τομείς, να καταρτίσουν εντός εξαμήνου σχέδια εφαρμογής, συνοδευόμενα από σχετικό χρονοδιάγραμμα, με στόχο να επιτευχθούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό οι στόχοι της παρούσας ανακοίνωσης, συνδυάζοντας ικανοποιητικά τις κατάλληλες μη δεσμευτικές και δεσμευτικές προσεγγίσεις·
- να διερευνηθούν, στο πλαίσιο της διάσκεψης κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ του 2005, οι επιλογές που προτείνονται στο τμήμα 5 για ενίσχυση του συνολικού πλαισίου της σχέσης ΕΕ-ΗΠΑ, και, εφόσον κριθεί σκόπιμο και από τις δύο πλευρές, να διατυπωθεί πρόταση προς τους αρχηγούς κρατών, έγκαιρα, για τη διάσκεψη κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ του 2006.

IMPACT ASSESSMENT FORM

TITLE OF PROPOSAL

Communication from the Commission to the Council, the European Parliament and the European Economic and Social Committee: “Strengthening the EU-US Economic Partnership for the 21st Century”

DOCUMENT REFERENCE NUMBER

1. WHAT ARE THE IMPACTS LIKELY TO RESULT FROM THE PROPOSAL?

1.1. *Economic impacts*

The creation of positive economic impacts lies at the heart of the Commission initiative to enhance the transatlantic economic partnership.

The proposal is likely to spur economic growth within the EU. Reducing barriers on both sides of the Atlantic will lead to more trade, investment and procurement opportunities. Removing these obstacles will contribute to a more efficient production of goods and services in Europe and will entail the benefits of larger scale economies. Moreover, it is possible to achieve mutual recognition or even harmonization of differing standards which represent obstacles to trade today, with a favourable cost effect for companies.

Enhanced cooperation with the US in the field of research and development will make an important contribution to stimulating innovation. In sectors where potential for new transatlantic – or even global – markets exists (e.g. hydrogen fuel cell technologies), joint research will promote the development of new technology. In addition, the work envisaged in the field of intellectual property rights (IPR) has the potential to bring better IPR protection, adding incentives to conduct research with a view to developing innovative products and procedures.

1.2. *Environmental impacts*

Representatives from environmental organisations were invited to participate in the stakeholder consultation process. However, as the envisaged policy options are still rather broad and would need to be transformed into more specific proposals, concrete concerns regarding potential environmental impacts will have to be addressed at a later stage. At this juncture, however it can be said that impacts on the environment of the proposed communication are likely to be limited and globally positive. The reduction of trade barriers that might result from the EU-US partnership and its subsequent economic growth should promote efficiency gains for the use of natural resources. Possible scale effect, i.e. increased use of resources linked to economic growth, should be less significant and will be mitigated by both Parties which have the capacity and the regulatory framework to manage such impacts.

Moreover, the partnership will promote a better coordination of US and EU trade related policies in areas that are fundamental to protecting the environment and consumer health, for example sanitary and phytosanitary policy, trade and environment.

In the event that the proposed policy options would subsequently lead to binding commitments or legislative proposals, a thorough environmental impact assessment would be undertaken in accordance with the Communication on Impact Assessment COM/2002/0276 final.

1.3. Social impacts

To the extent that the reduction of barriers to trade and investment promotes economic growth, the proposal is likely to have a positive impact on *employment*. As far as *wages* are concerned, it should be mentioned that fears that increased market openness would place downward pressure on wages are not substantiated in the transatlantic context, given comparable wage levels.

It should be noted that one of the explicit aims of the proposal is to improve transatlantic cooperation on *health and safety standards*. Increased transparency and improved consumer protection will be to the benefit of European consumers. At the same time, both sides would retain full regulatory autonomy.

There is nothing in the proposals set out in the Communication which could undermine the social model.

1.4. Impacts on third countries and international relations

The impact on third countries will essentially unfold in three areas: (i) joint EU-US efforts in promoting IPR protection, (ii) promotion of global telecommunication standards and introduction of independent telecoms regulators in third countries, (iii) joint EU-US efforts on standard setting in global *fora*.

The Commission proposal does not affect the EU's WTO obligations. The initiatives proposed are compatible with and complementary to WTO rules. The WTO TBT code allows the EU to conclude mutual recognition agreements and to accept technical regulations of other countries as equivalent.

2. HOW TO MONITOR AND EVALUATE THE RESULTS AND IMPACTS OF THE PROPOSAL AFTER IMPLEMENTATION?

The Commission recommends the formulation of a joint strategy for the enhancement of the EU-US economic partnership which would direct competent negotiators on both sides in the respective agreed sectors, to draw up as soon as possible implementation plans to achieve to the fullest extent possible the objectives set out in this Communication. It also directs negotiators to start work on a binding Economic Partnership Agreement. Monitoring of implementation would be achieved through the existing and any proposed new dialogue structures.

3. STAKEHOLDER CONSULTATION

3.1. Which interested parties were consulted and what were the results of the consultation?

Following the agenda set out in the 2004 summit declaration, stakeholders in the EU (and the US) were invited to comment on how to improve the economic partnership with the US. Public consultation in the form of a questionnaire was launched on 30

September 2004. The business community, environmental and consumer organizations, trade union and other interested groups and individuals were invited to provide their views on the obstacles they face when trading or investing in each other's markets as well as on future trade and economic relations between the European Union and the United States.

The questionnaire was provided on the "Your Voice in Europe" Internet site and was open until 31 December 2004. It received about 100 serious and constructive contributions. Inputs came from a broad range of interested parties. Contributions of stakeholders who gave their consent were published on the Internet.

Interested parties also had the opportunity to present their views at stakeholders' conferences in Brussels on 22 October 2004 and 7 March 2005.

3.2. Compliance with minimum standards for consultation

The Commission ensured that relevant parties had an opportunity to express their opinions on the question of how to foster the transatlantic economic partnership. By inviting all interested parties to participate in two conferences and to complete a comprehensive questionnaire, the Commission guaranteed that all interests were sufficiently taken into account in the consultation process. It also ensured that generous deadlines provided stakeholders with adequate time to formulate their answers. Finally, by making the relevant information public, the publication and feedback requirements of the Commission were met.